

KAZALO:

KRŠKI DOL	10
.....	
DVOJNI UP KRŠKEGA GRADA	11
.....	
DIVJE DEKLICE	13
.....	
POD GRAJSKO LIPO	14
.....	
LADA	17
.....	
BOJ POD NANOSOM	18
.....	
MORANA	20
.....	
KNEZ VARNA IN DED MORÁN	21
.....	
BESI	23
.....	
NA GRADEŽU	24
.....	
MORSKE DEKLICE	26
.....	
OSVETNI BOJ	27
.....	
VODOMEC	30
.....	
VARNA IN DIVA	31
.....	
PEVEC	33
.....	
V ŠISEK-GRADU	34
.....	
ZDRAVICA	36
.....	
SVITAZOR IN FORTUNAT	37
.....	
ANGELSKI SPEV	42
.....	
SESTANEK	43
.....	
PRISEGE ODMEV	49
.....	
DED MORÁN IN LJUDEVIT	50
.....	
OSÓDA	52
.....	
SLOVO	53
.....	

V LOZI	56
.....	
TOŽNA DIVA	57
.....	
KRIŽ	59
.....	
VOJNA	60
.....	
VOJAŠKI SPEV	62
.....	
ZBOR	63
.....	
GLAS VIL	65
.....	
ZOPET DOMÁ	66
.....	
ODMEV Z NEBES	70
.....	
KRES	71
.....	
HVALNICA	72
.....	
NOVI UKI	73
.....	
MINLJIVOST	75
.....	
VARNINE SANJE	76
.....	
SREČA	78
.....	
V SVETOVITOVEM GAJI	79
.....	
PRI STUDENCU	82
.....	
PASTIRJI	83
.....	
POBRATIMIJA	84
.....	
POD GRAJSKO LIPO	85
.....	
SLOVENIJA MATI	88
.....	
NA PREJI	89
.....	
TORKLJA	92
.....	
NAJLEPŠA POMLAD	93
.....	
VEČNI, HVALA!	97
.....	

ANTON HRIBAR:
KNEZ LJUDEVIT

KRŠKI DOL

Čároben je vir Savíce,
čudežna je Pivke struga:
a kot krške so vodíce,
v Krājini ne teče druga.

Vrè iz globočin globine
stara reka, Krka siva,
v sedmih virih iz pečine
Polarica, sestra živa;

sestrsko si dasta roki
šumljajoč čez pólje žitno,
k njima žuboré potoki
s čisto vodo, vodo pitno;

brati ž njima Breg se leni,
Lipovka se sestri sladka,
véde k njima Vir studéni
in Sušico struga gladka.

To vodovje razorava
in prepaša krško polje,
da strnína, lan in trava
in prsnína raste boljèe.

In to polje rodovito
vrsta gôr meji na jugu,
na zapád je hribovito
in na sever griči drugi.

Majhna krška je dolina,
bila večja ni pred leti;
pa od nekdaj že družina
gosta bivala v tem sveti.

Bistri krški so potoki,
dní pa niso bili svoje,
ko sovražnikov naskoki
bili tod so ljute boje.

Longobardi, Franki, Obri
in Bavárci bojevíti
in domači sini dobri
v vóдах gnili so pobíti.

Stal je grad nad Krke virom,
močno delo roke marne;
skakal vanj sovrag je zmirom,
bal ni grad se kneza Varne.

Ni se bati v krškem doli,
če privreva vojna kleta,
dokler ljud Peruna moli:
njemu ded in zmaj sta sveta.

Tam od grada na zatoku,
kar bi petkrat poletela
ob napetem novem loku
nova naostréna strela,

Zeva Prestrana globelo,
v žrela dnu pa sam sameva
vedež že stoletje celo,
ded Morán se mu veleva.

Sèm ne hodi duša živa,
groza v dnu je in samija;
le Morán tu sam prebiva
in v podmolu stara zmija.

Kadar vojna so krdela
divje v krški dol prihrula
in moril je meč in strela,
da se jok in stok sta čula,

spustil ded je iz podmola
zmaja divjega v oblake,
da z viharjem je iz dola
tiral vrage in vojščake.

ANTON HRIBAR:
KNEZ LJUDEVIT

DVOJNI UP KRŠKEGA GRADA

S toji nad virom Krke grad,
goji v njem Varna dvoje nad:
očetovo ljubezen vživa
sin Svitozor in hčerka Diva.

Prekрасne cvetke ima dól,
je v bregu mnog visók topól;
a hčerka Diva je krasnejša
in Svitozoru rast vitkejša.

Sin Svitozor je Varnin up,
da hranil bo deželo vkup
in vladal kmete in boljša,
ko si očetov meč pripaše.

Nobene zmije ljute ni,
da Svitozor je ne vmori,
in kosmatinca ni v brlogu,
ki kos njegovemu je drogu.

Nobeden kotel preglobók,
noben mu grič ni previsók,
da bi zadržal ga na sledi
za srnami in za medvedi.

In Svitozor, domovju čast,
krepak junak je, kakor hrast,
nobena moč, nobena sila
še ni poguma mu vpognila.

In svetlolasa Diva, hčí,
kot nežna vrtnica duhtí,
lasje rumeni v zlati kiti
kot gorske vile so častiti.

Ko se v proletju vzbujata svet,
iz zemlje leze nežni cvet,
katera cvetka je jednaka
kot zala grajska Diva, taka?

In kadar usteca odpré
in pesmi pevati pričnè,
dolína krška méni cela,
da v gori vila je zapela.

In Diva grajska, devče tó,
ni zala pevka le samó;
najlepšo prejo znade presti,
v tkanino zna najlepše plesti.

In kadar pleše se koló,
kedó plesáti zna takó,
kedó kot Diva se zasuče,
kedó kot Svitozor zauče?

In v Svetovitov, Živin hram
ne hodi več knez Varna sam,
saj Svitozor skrbi in Diva,
da bog se prav časti in Živa.

Saj Svitozor skrbi, da bog
dobiva vina v tajni rog,
in prve zvončke in prevence
povija Diva v zale vence.

In v slednjem mraku, slednji dan
gre Diva zaljšat Živin stan,
in slednje jutro Svetovita
z zelenjem, s cvetkami nakita.

Betežnika ga nima dol,
naj tre ga kterakoli bol,
da Svitozor in sestra Diva
ne bila brž bi pomagljiva.

In vsak dan kuha se jedil
ubožcem lačnim pokrepčil
in Diva sama jih okoli
betežnikom deli po doli.

Sirota vsaka in bolnik
obrača v grad pomočni vzklik;
in nikdo z grada se ne loči
brez pomoči k domači koči.

In kadar pride solnčni kres,
vkup znašajo si suhi les,
mladeniči krepki z deklíči
na vsaki gori, vsakem griči.

Pred Svetovita božji hram
pa znaša dračje knežič sam,
in Diva brhko mu pomaga,
gromado na visoko zлага.

In naj se trudi in potí,
gromade take ne zloží,
kot Svitozor jo mično sklada
in zala Diva, hčerka z grada.

In ko prevozi solnčni bog
z gorečo oblo nebni krog,
najprej zažari se gromada,
ki jo zažiga Diva z grada.

In kot zablisknil bi oblak,
zasveti se krog dola trak
in s plapoléčimi kresovi
obžarjeni so vsi vrhovi.

Stoterno pa kresove s skal
odseva Krke šumni val,
in kar po gričih se prepeva,
gaj Svetovitov vse odmeva.

In knežič ovna na oltar
zakolje Svetovitu v dar,
daruje ga za ljudstvo svoje,
in ko daruje, glasno pojé:

Tvoj mir, o bože Svetovit,
naj bo nad narod moj razlit,
kot duh prijetne tebi žrtve,
živali na oltarju mrtve.

Glej prošenj naših srčni plam,
ki nas dovél pred tvoj je hram,
kot kres dviguje se v oblake,
da ti podpirá siromake.

Vojská odganjaj divji hrum
in néti v srcih nam pogum,
zatvóri bése v besje sence,
oblagodarjaj nas Slovence!

I Diva je dovédla dar,
da bi povžil ga kresni žar;
najlepše jagnje je odbrala,
da Živi v dar bi je sežgala;

kot vila v gori zlatih las,
v obleki beli moder pas,
veznina zlata v svilnem pasi
in vrsta demantov ga krasi.

Obmolkne glas in sluša sluh,
ko misli vse, da Živin duh
pred žrtvenikom svojim biva,
kadar daruje mlada Diva:

Oj bóginja, visoki stvor,
ta plamen v tvoj gorí naj dvor,
naj v zlateg snu ta vonj te ziblje
in vzklikom našim te nagiblje.

Le vzbujaj, vzbujaj cvet livad,
ohranjaj zemlji plen in sad,
oblagodarjaj kmetu muke,
ko trudi záse se in vnuke!

Odganjaj Mórane oblast,
in ktera pribesni pošast,
da zmirom v varstvu, v tvojem krili
Slovenci vsi bi srečni bili.

In ko povžije plamen dar,
ugaša svetli kresni žar,
pa z Divo Svitozor odhaja
in pri norcijah ne postaja,

ker resno delo je doma
zanj in za Divo, za oba.
Kar hoče stari, modri kneže,
pri sinu, hčerki vse doseže.

Zato pa, ko se neti kres,
vsak pot odmeva temni les
in take-le pojó si speve
v polesnih sencah divje deve: